

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu

Apăre în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **bireul administrației** (strada, Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani și a treia-ora 10 bani.

Invitare la abonament.

Cu numărul de față se începe al 11 an de muncă, sâvârșită de „Foia Poporului” pentru luminarea poporului românesc. Credincioși programului de a lumina, stăruî și îmbărbăta poporul în lupta lui pentru propășirea economică, morală și spirituală, „Foia” a stăruit, ca din an în an să satisfacă mai mult îndatoririle, ce ’și a impus, prefăcându-se într-o adevărată filială a bisericii și școlii române. Cuprinsul ei variază a făcut, ca ea să fie considerată ca o mică sală de lectură, la care, după însuși mărturisirea cititorilor, teji cu drag aleargă.

Și pe viitor „Foia Poporului”, va lua tot în direcția veche, silindu-se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru ca să fie vrednică de numele ce ’și-a ales. Sîntem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturor la inimă, când rugăm pe abonații de până acum să o aboneze și mai departe și, mînași de dragoste față de deapropoale, să îndemne și pe alții, ca să o aboneze.

Abonamentele rămân aceleași, și anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (lei).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rînduială onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li-s’au trimis deodată cu foia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu fașia, sub care primesc foia, lipită pe dos, așa că trimitătorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la postă.

Abonații noi sînt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea

„Foia Poporului”.

Anul-Nou.

An Nou, decenție nouă.

Un an întreg se încheie acum din viața noastră pămîntească, zece ani de muncă, un deceniu, are înderătul seu „Foia Poporului”. E un bun prilej, și pentru singuratici oameni, și pentru o „Foie” să-și facă acum judecată, dacă bine au lucrat în timpul, ce abia a trecut, și să tragă învățăturile de lipsă pentru viitor. Și ca să ne facem judecată dreaptă despre cele ce am sâvîrșit, va trebui și de data aceasta să avem în vedere, că la toate faptele noastre, bune sau rele, ne-a supravegheat ochiul Celui de-sus, care cu legile lui ne-ștrămu-

tate ne-a condus și vecinic ne va conduce. Avînd pururea înaintea ochilor, că sîntem numai un fir de prav din uriașa creațiune a lui D-zeu, că numai trăind după cele ce el ne orînduiește, nu vom căde în păcatul tuduliei, nepăsării față de poruncile lui, căci numai așa ne vom pute orci un traiu fericit pe acest pămînt, un traiu, care prin felul lui să ne garanteze fericirea de după moartea pămîntească.

Făcîndu-ne deci socoteala anului trecut, ca ori-ce econom bun, ne vom da seama, dacă ne-am împlinit datorințele ce le avem față de biserică, patrie, școală și familie și dacă bilanțul va eși favorabil, putem fi mîngăiați, că ni-le-am împlinit și față de națiunea noastră.

În felul acesta ne tragem sama și noi, cei dela „Foia Poporului”, cari împlinim acum zece ani de muncă. Și noi ne întrebăm, dacă ne-am împlinit datorința față de biserică și școala noastră națională, față de patrie, față de poporul român, familia cea mare, ai cărei fii cu toții sîntem. Bilanțul îl lăsăm să-și facă acele zeci și zeci de mii de Români, cari din foia noastră scos-au îmbărbătare, sfat bun și îndemn pentru de-a-și împlini datorințele lor. Și mai mult decât în trecut, „Foia” se va sili, să fie steagul pururea ținut falfăind, în jurul cărui să se poată aduna toți cei-ce rîvnă au pentru înaintarea poporului nostru dela sate.

Ca să avem însă folos dăinuitor din aceasta esaminare proprie, trebuie să ne hotărîm cu toții, că ori-cât am fi lucrat până acum, ori-cât ni-s’ar părè, că am dat înainte, în viitor și mai mult să facem. În speranță, că hotărîrea

FOITA.

Anul-Nou 1903.

Un An-Nou din vecinicie
Ne-a sosit astăzi la toți,
Vechiul an dus în vecie,
Chinuit de buni și hoți,
S’a dus, s’a dus să nu mai vie
Lăsînd plîngerii între soți,
Dușmănie ’ntre popoare
Pentru pofta de a domni,
Unii pe alții să-mpresoară
Eu să fiu, tu să nu fi.
Fost-au dreptul celor mari,
Și azi este tot mereu
Numai dreptul celor tari.
Ear’ cei slabi pățesc tot,rîu.
Dare-ar bunul Dumnezeu,
Ca anul ce ne-a sosit,
Să-ntînză ca curcubeu
Dreptul cel de mulți dorit,

Dreptul meu și dreptul tău.
Tot dreptatea am iubit.
Cei căzuți prin slăbiciune
Să se ridice ca lei,
Din somn și din moliciune.
Vază-și mama fii sei
Domni pe vetrele străbune,
Fericirea ne zimbească
Ușurînd necazul greu,
Și mărirea strămoșească
Renalță-și earăși steagul seu.

Constantin Folea.

Crăciunul la 1894.

— Fragment. —

...Pentru-ce, în momentul acesta, mă duce gândul în locuri pe unde n’am umblat nici-odată? Cine-i bătrînul acesta, cu fața de apostol, singur într-o odăiță cu fereastră îngustă, și de ce-l păzește un jandarm la ușa?... A, aici îi temnița dela Seghedin. Bătrînu e Rașiu —

cea mai nobilă, cea mai sfîntă figură de martir a timpului în care trăim.

Măine e Crăciunul!... Și blîndul, divinul profet își razimă fruntea pe mîna-i stîngă, ear’ cu dreapta scrie încet cu creionul pe mîșta de brad:

„Măine e Crăciunul. Florile dalbe, florile dalbe de măr.”

Apoi stă, și se gîndește cu drag și cu milă, la cei de acasă.

Nici-odată nu ’i-s’a părut închisoarea mai aspră, cîsurile mai lungi, singurătatea mai tristă. Ca printr-un vis își revede căsuța, altarul în care a trăit o viață de muncă cinstită, de jerfă și de eroism, grădina cu pomii sădiți de el, — se vede la masă, lângă soția lui, între copiii lui prăznuind în pace și iubire Nașterea Mîntuitorului...

În lumina de amurg, ce străbate tot mai scăzută, prin ferestre, pîrul alb al martirului strălucește ca de o dumnezeiască aureolă. Poate-că Rașiu

aceasta să va și îndeplini vă doresc tuturor cetitorilor :

Să 'nfloriți
Să mărgăriți,
Peste vară,
Primăvară,
Ca un păr,
Ca un măr,
Ca un fir
De trandafir,
Tare ca peatra
Iute ca săgeata,
Tare ca ferul,
Iute ca oțelul,
La anul și la mulți ani!

Redactorul „Foii Poporului“.

Alegerea dela Arad. În urma neîntăririi vicarului Mangra în scaunul de episcop la Arad, I. P. S. Metropolitul din Sibiu a ordonat deja consistorului dela Arad, cu acesta să facă pașii necesari pentru convocarea sinodului diocesan, care va avea să facă o alegere nouă. Aceasta se va întâmpla probabil la începutul lui Februarie.

Deșteptarea Slovacilor. „Foaia Fejérvölgyi Híradó” dă cu vădită durere următoarea știre: În congregația comitatului ținută săptămâna asta în Liptó St. Miklos, industriașul Iancso din Rozsahegy a ținut în congregație o vorbire în limba slovacă! A protestat pe placul Slovacilor contra revizuirii legii de naționalități. Aceasta e atâtă vorbire slovacă ținută aici, și durere, ea poate că va fi urmată și de alții!

Bine, în ce limbă se vorbească Slovacul, dacă nu în cea slovacă?

Autonomia confesională. Am fost dat știrea, că consistorul sâsesc din Sibiu a protestat la ministrul de culte,

pentru-că în rapoartele inspectorilor de școli aceștia trebuiau să răspundă și la întrebarea: »Ce dispozițiuni a luat inspectorul de școli cu privilegiul acestei vizitări față de autoritățile politice și confesionale?« Intr'adevăr, după lege inspectorul nu poate porunci nimic autorităților confesionale, și el trebuie să facă arătare la ministru, ca acesta apoi să întrevină la consistoare. În răspunsul dat de ministru, acesta spune, că inspectorii de școli nu se ating de loc de autonomia oțericească, de aceea recercă consistorul, ca acesta să îndrume autoritățile școlare confesionale să asiste și ele la vizitarea, ce o face inspectorul și să subscrie protocolul, făcându-și observările lor.

Ministru separat pentru Polonii din Germania. Față de rezistența națională a Polonilor, guvernul prusian se ocupă cu ideea înființării unui ministru separat pentru Posen și Prusia vestică, ca să poată lucra cu »mai multă energie« în chestia polonă. Toți funcționarii din aceste două provincii vor afirma de acest ministru.

ADVOCAȚI SAȘI »PANGERMANICI«. Camera advocațială din Murș-Oșorheiu, jalusă de laurii neobținuți de cea din Timișoara, a pornit cercetare disciplinară contra advocaților sași Carl Lang și Gustav Komp din Bistrița, pentru-că aceștia s'au folosit de colorii străine — colorile săsești — prin ceea-ce au săpat la rădăcina ideii de stat maghiar.

FECIOARA MARIA.

Juriul internațional. S'a publicat zilele aceste catalogul membrilor juriului internațional din Haga. În juriu au reprezentanți următoarele state: Anglia, Austro Ungaria, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Statele-Unite, Franța, Grecia, Olanda, Japonia, Mexico, Germania, Italia, România, Rusia, Portugalia, Spania, Elveția, Suedia, Norvegia, Sârbia și Siamul. Austro-Ungaria are 4 reprezentanți: 2 Maghiari și doi Austriaci.

Proiectul de lege despre incompatibilitatea membrilor din casa magnatilor, pentru care s'a convocat anume ședința din 31 Dec. întărziind învoirea Curții, cuprinde următoarele dispozițiuni mai importante: Nu pot fi membrii miniștrii comuni, membri corpurilor diplomatice și consulare ale statelor străine, deputații distali și cei ce primesc salar din grația Coroanei. Dreptul de membru îl pierde cel numit din cauza oficiului sau dignității, ce ocupă, îndată-ce repășește din el, cel condamnat la temniță, apoi cel pedepsit pentru crime isvorite din lăcomia de câștig, în fine cei ce au pierdut dreptul

simte în clipa asta, că milioanele de Români se gândesc la el. Figura lui inspirată zâmbește distras ca de o amintire duiosă, ca de o speranță fermecătoare...

Unde-l duc gândurile, — pe când mâna lui slabă scrie în neștire pe mela de brad: »Sculați frați!... Florile dalbe, florile dalbe de măr!«

Din »Vieța«, 1894.

A. Vlăduț.

Poesii populare.

De pe Murș.

[Com. de Damasciu Pollac, june în Ilia.]

Foale verde de cicoare,
Ieri am fost în țezetore,
Am găsit vre-o șapte fete,
Cucuiam lângă părete.

Bună seara eu le-am dat,
In seamă nu m'au băgat,
Numai una mitutică
Zise! poștește de țezi bădică.

Ear' eu mă pusei pe o ladă
Lâng'o fată mai înaltă,
Car' lucra, fuior torcea
Numai ea nu cucuia.

Una ce ședea la sobă,
Fluera a pagubă,
Ceealaltă lângă ea
Adormită horecânia.

Puteți fetelor dormi
Pân' fărangul vă veni,
Și-atunci scuturați cenușa
De vreți să vă deschiz ușa.

Frunză verde de mohor
Ștau pe gânduri să mă 'nsor,
Ștau în gânduri și gândesc,
Pe care drac să o peșesc.

Aș peți una cu boi,
Dar' 'mi-e frică de nevoi,
Aș peți una cu șuri,
Dar' mă tem de călcături.

Oiu peți ce voiu găsi,
Numai pe plac de 'mi-ar fi,
Căci știu că cele bogate
Toate umblă nespălate.

Cea săracă e curată,
Doamne ce bujor de fată,
Hainele ei sânt ca neaua,
Fața tinăra ca roua.

Voi feciori ce-ați implinit
Anii de căsătorit,
Nu întrebați că are sută,
Ci vă uitați, cum e slută.

Colindă.

La trupina mărului
Șede maica Domnului,
Christos Domnului nostru*)

*) După fiecare rînd se repetează: Christos Domnului nostru.

de cetățean. Nu pot exercita dreptul de membru al lășanții guvernului, mijlocitorii și comisionarii de afaceri cu guvernul, arăndași de bunuri, venite și drepturi erariale (cu excepția cazurilor când se întâmplă aceasta în urma unei licitațiuni publice), concesionarii de căi ferate, canale și alte mijloace de comunicațiune, concesionarii de drepturi împreună cu câștig, membrii din direcțiuni și consiliile de supraveghere, precum și organele firmelor băncilor, întreprinderilor economice, comerciale și industriale, cari sînt în legătură de afaceri cu guvernul. Proiectul conține și interdicerea de-a interveni la guvern în afaceri de câștig sau pentru acordarea de distincțiuni.

Goana contra foilor române.

„Libertatea” din Orăștie scrie, că fostul ei redactor responsabil, dl Ioachim Muntean, a fost citat la judele de instrucție pentru de-a fi ascultat în cauza procesului intentat de procuratura din Cluj pentru articolul: „A murit Matia și cu el dreptatea”! apărut din prilejul desvîlirii statuii lui Mateiu Corvinul la Cluj.

DIN LUME.

Peninsula-Balcanică.

Pe când nota oficioasă a guvernului austriac este pentru domnia liniștii și a păcii în Balcani, „Politische Correspondenz” de altă parte, care se știe că este inspirată de cercurile politice, colportează știrea, că Turcia va declara războiul Bulgariei, care este cauza tuturor turburărilor și agitațiunilor din Macedonia. Rusia n'are să dea nici un ajutor Bulgariei, ear' România va concentra forțe militare lângă Dunăre, sînd armata bulgară să fie răspîndită în mai multe puncte.

Foarte mulți se îndoiesc, că Turcia va putea să aplice reformele. „Petersburger Wiedomosti” declară, că de oare ce Turcia nu este în stare să aplice reformele, este nevoie de intervenirea unei puteri creștine, care să pacifice Macedo-

nia și să reorganizeze administrația și justiția.

Ambasadorul german din Constantinopol a declarat Sultanului, că împăratul Wilhelm, cu toată prietănia ce are pentru Sultan, nu va putea să-i dea nici un ajutor, dacă reformele nu vor fi aplicate și nu se va aduce o simțitoare îmbunătățire în situația Macedoniei.

În urma acestei declarațiuni, Sultanul a dat nouă ordine telegrafice, ca să se facă cât de curînd îmbunătățiri în toate ramurile de administrație.

Caimacamul din Xanthi a fost destituit telegrafic, fiind-că arestase fără nici un motiv pe un neguțător creștin.

Cu privire la reformele din Macedonia, „Vecerna Posta” din Sofia publică niște informațiuni primite de la un diplomat din Constantinopol, care i-a comunicat următoarele: Macedonia va fi împărțită în 3 guvername, Salonic, Cosovo și Adrianopol. Pentru controlul financiar al acestor trei guvername se va institui un comitet mixt european. Poliția turcească va staționa în Ūs ūb, Bitolia, Salonic și Adrianopol, celelalte detașamente de poliție vor fi transferate la Asia-mică. Se va forma un corp de gendarmerie, din care vor fi esluși Turcii și Bulgarii. Pentru posturile de guvernatori sînt luați în combinație ducele Iosif Battenberg (Salonic), ducele Mirco (Cosovo) și un oficer german din armata turcească (Adrianopol).

În apropiere de Monastir a fost o nouă ciocnire între o bandă bulgară și trupe turcești. Un sublocotenent a fost rănit, mai mulți soldați răniți și uciși. Locuitorii din comuna Brezovo, în a cărei apropiere s'a întâmplat lupta, încă au atacat trupele turcești, cari au dat foc comunei.

Știri merunde.

Moștenitorul de tron german va visita la primăvară curtea din Petersburg, apoi pe cele din Roma și Atena.

După-cum i-se scrie lui „Piccolo” la curtea din Belgrad circula șvonul, că Țarul Rusiei va visita în vara aceasta pe principele Munte-negrului.

O'un fluț micuț, în brațe.
Flu 'n brațe stare n'are.
Maică-sa-i făgăduia
Două mere, două pere
Să se joace 'n raiu cu ele.
Zeu maică nu-'mi-e de ele
'Mi-e de puntea raiului,
Că-i ca firul paiului.
Care om e păcătos
Pică de pe punte jos,
Care om nu-'i păcătos
Merg pe punte frumos;
Câte flori sînt pe pămînt
Toate merg la jurămînt
Numai floarea soarelui
Șede-n poarta raiului,
Vin florile și o 'ntreabă:
Dar' tu floarea soarelui
Ce nu mergi la jurămînt?
M'am aflat fată 'ntăroasă
Încărcată de păcate
De suflete adunate.

Strigă Turcu bogat mare
Haida ler boer*)
Oătră Pavel viteaz mare:
Pavele viteazule,
Ce 'ți-e murgul asudat?
Chepeneagu rourat?
Da cum n'a fi asudat,
C'o cale de nouă zile
Am căleat-o în trei zile.
Un'am mers, un'am venit.
Un'am șezut și am peșit
Pe fata 'mpăratului
Din țeara Hațegului
Fata a prins a se cânta,
Taci fată nu te cânta,
Că 'ți-om tăia coșita
'Și om țipa-o 'n turnurele,
Să o sufle vînturi grele,
Vînturi grele de 'neurat,
La fată de măritat.

*) După fiecare rînd se repetază „Haida ler boer”.

Din România.

Dobrogea și România.

Printul moștenitor, fiind numit inspector al cavaleriei, a inspectat de un timp încoace cu rigoare aproape toate garnizoanele de cavalerie. Zilele trecute printul a inspectat cavaleria din Constanța, unde, la prînzul ce s'a dat, printul a ținut un toast remarcabil, accentuînd într-o improvizație vibrantă *legăturile indisolubile dintre România și Dobrogea*, pe care o datorește România vitejilor dela Plevna. A. S. Regală, terminînd, a închinat pentru divizia activă, apoi pentru prosperitatea județului și a orașului Constanța.

Printul moștenitor la Iași.

În cursul lunii Ianuarie, A. S. R. Principele Ferdinand va visita orașul Iași.

Alteța Sa va fi însoțit și de micul principe Carol, care, se zice, că ține să facă cunoștința colegilor sei dela școala militară, al cărei elev este.

Îegenii pregătesc o primire strălucită iubiților principii.

Din camere.

Camera a votat bugetul pe 1903 statorînd la venite 225,117,000 franci, la eșite 218,500,000 franci. Excedentul trece deci peste 6¹/₂ milioane.

Monumentul Independenței.

Din București se anunță, că o comisiune va fi aleasă, după sărbătorile Crăciunului, care să hotărască locul unde se va ridica falnicul monument al războiului independenței.

O coincidență.

România posedă astăzi 3149 om. de cale ferată exploatabilă și tot 3149 om. șosele date circulației.

SCRISORI.

Dela sate.

Vingard, Dec. 1902.

Comuna Vingard din comitatul Alba-inferioare, situată între centrele Alba-Iulia, Sebeșul săsesc, Blaj și Merourea, dela flecare din aceste centre cam în egală depărtare este una dintre cele mai mari comune și numără peste 2300 locuitori.

Deși sînt mai multe confesiuni aici, totuși cu plăcere se poate constata, că confesiunile și preoții lor trăiesc în cea mai bună înțelegere, nu tot astfel se poate constata cu aceeași satisfacție, că ar trăi și cu organele administrative din această comună.

În timp de o săptămână a ars de patru ori și anume de două-ori în comună, ear' de două-ori afară la hotar, fără ca baremi odată să se poată constata cine e făptuitorul, deși este stațiune de gendarmerie și o primărie conștientioasă (!) și severă. Se vede deci în mod destul de clar, că cei chemați pentru supravegherea liniștii și siguranței sau nu au destulă autoritate, ori apoi lipsește tact, bunăvoință și conștien-

șiositate. Dintre cei ași numai unul a fost asigurat.

În 14/27 Noemvrie s'a ținut în sala școalei gr.-or. o convenire socială împreună cu joo. Se aștepta să fie foarte bine cercetată, dar' înzădar, oăci aranjării au rămas cu așteptarea și s'au trezit dezilusionați. Nu voesc să intru în eruarea și constatarea motivelor, ci voesc să constat, oă tocmai dintre aceia, cari mai mult îndemnau la ținerea acestei petreceri, cei mai mulți s'au distins prin neținerea promisiunii, absentând în mod bătător la ochi dela petrecere. Cu deosebire jignitoare a fost absentarea învățătorului local definitiv, care a fost cel dintâiu rămas acasă, de astă dată însă nu singur, ci cu amicul seu din sat. Sigur vor fi «scriu» ceva.

Convenirea a trecut în cea mai mare voe bună și cu o animație unică în fel, oăci unde se pune în frunte preot. *Predoviciu*, montenistul *Suciu* și învățătorii *Muntean* și *Dancu* trebuie să fie voe bună și veselie cu zdrobu.

Târziu numai s'au imprăștiat cei din urmă oaspeți, ducând cu sine suvenirul unei seri plăcute. Venitul material a fost satisfăcător, ear' cel moral laudabil.

În 30 Noemvrie s'au ținut în comuna Vingard alegerea comitetului comunal. Preoții în conșlegere au capacitat poporul despre însemnătatea acestor alegeri și rezultatul a fost îmbucurător; anume într'atâta, oă din vechiul comitet ales mai cu seamă pe voia unora și la porunca solgăbirului nu s'a mai ales nime, ci s'au ales oameni independenți, cari sigur vor da mersului afacerilor comunale o direcțiune nouă și mai sănătoasă. Majoritatea membrilor aleși sânt Români.

Înainte pe calea apusată și nouă iubânzi vom scora.

S'auzim tot de vesti bune.

„E!“

Un Album național.

Nu preste mult timp o se apară un album național. Va fi cu atât mai național, că cuprinde numai ceea-ce poporul produce; cu atât mai artistic, că se invederează minunatul gust estetic al *țărancelor* noastre pe terenul țesăturilor și al cusăturilor. A fost nu se poate mai fericită ideea inițiatorilor expoziției nu demult trecute, ca se nu se mulțumească numai cu succesul splendid obținut prin ea, ci se facă încă ceva, care se rămână pentru totdeauna ca o dovadă despre ceea-ce poate face o mână de fruntasi zeloși, când știu cum se apeleze la poporul nostru. Și n'ar fi putut alege un mijloc mai potrivit pentru de-a perpetua frumșetea espuse, ca *albumul de cusături și țesături naționale*, la care tocmai se lucră.

Am aflat, că întreaga sarcină a luat-o asupra-și presidentul reuniunii agricole, dl profesor Demetriu Comșa și că chiar la dînsul acasă se află unul din atelierele, în care se lucră pentru scopul acesta. Interesându-mă și aceasta nouă ispravă a celor din fruntea reuniunii agricole, m'am grăbit să ved cum e pus la cale lucrul acesta. Am vizitat cele 3 ateliere; cele văzute aici cât și esplicările date cu multă prevenire de dl profesor Comșa sânt atât de importante, încât merită să fie știute în toate cercurile societății române.

La săvîrșirea acestui lucru i-a îndemnat împrejurarea, că vîzînd impresia deosebit de frumoasă ce au făcut obiectele espuse, s'au hotărît ca cel puțin modelele mai frumoase să fie păstrate pentru viitor. Ideea a fost de altcum veche și s'a așteptat numai momentul potrivit pentru realizarea ei. În scopul acesta au reținut tot ce a fost mai original și mai frumos în număr de 350 de bucăți. Nu s'au mulțumit numai cu atâta, ci au făcut un apel către public, ca să trimită și alte modele.

În felul acesta s'au mai adunat pe lângă cele reținute dela expoziție încă peste 100 de bucăți nouă.

Altcum foarte puține din lucrurile espuse precum și din cele sosite după aceea nu întruneau însușirea, ca după ele să se formeze o colecțiune mare de modele, Albumul național. Esponentele și esponentii s'au învoit cu multă prevenire la aceasta. S'a format un juriu, care s'au întrunit, ca să aleagă mustrele, ce au să fie eternizate. Juriul s'a compus din doamnele Otilia Comșa, Minerva Brote, Ana Moga, E. Rebeș și domnii Dumitru Comșa și Victor Tordășian. După ce s'au ales o parte din modele, s'au stăruit după țesături și cusături dibace.

Importanța acestui lucru a fost simțită de oamenii noștri dela sate, inteligență și popor dovadă că s'au imbiat foarte multe femei, maestre într'ale cusutului și țesutului, să lucre pentru album. Lucrul însă n'a fost ușor, precum se credea. Modelele trebuie potrivite după cum are să fie întocmit albumul și, avînd să fie date în vileag, trebuie executate cu o conștientiositate din seamă afară. Într'adevăr, nu e lucru mic să stai din zori până seara ghemuită de-asupra rășboiului aruncînd suveica, schimbînd colorile, numărînd firele și grijînd de fiecare împunsătură, ca să fie întocmai la fel cu originalul și să îplinească toate cerințele simetriei artistice. Tot așa și cusutul. Am văzut cusături (ciupaguri) atât de greu de executat, dar' tot atât de frumoase, încât chiar cea mai dibace cusătoare în o întreagă zi abia coasă 2 centimetri. Cu toate greutățile acestea, un număr frumos de țărance au rămas la muncă. Femeile, al căror nume merită să fie păstrat, sânt următoarele:

a) Cusetoare: Maria Bota din Sibiu, ca conducătoare, Ana Cantor, Maria Gligor, Maria Jurca, Maria Vester, Paraschiva Vester, toate din Seliște. Maria Hânza și Maria Micleuș din Tilișca. Ana Albu și Sora Crețu din Rășinari, apoi Ana Mărtin și Ana Stoican din Pianul-superior lucrează de prezent acasă. Anisia Oana n. Ștef. și Ana Frățilă din Ilimbav. Două cusetoare lucrează acasă în Marpod.

b) Țesetoare: Maria Isdrailă, Elena Parțu și încă o femeie din Slimnic, Ana N. din Mohu, d-ra Dănilă din Racovița, Ana Bozna și Rachila Mălaiu din Mohu, Maria Oana din Viștea-inf. lucrează de prezent acasă. Vre-o 4 țesetoare și 3 cusetoare au trebuit să părăsească atelierul, nefiind în stare a corespunde grelelor cerințe. Atât cusetoarele cât și țesetoarele primesc câte 2 coroane la zi. Și unele și altele lucrează din zori de zi și până la 8 ore seara aproape fără întrerupere.

O deosebită abnegațiune dovedește și dl Comșa. Fără de-a ține cont de multele ocupațiuni împreunate cu oficiul etc. folosește tot timpul liber alergînd dela atelier la atelier, din prăvalie în prăvalie pentru materialul de lipsă, și nu e lucru ușor a supraveghia și conduce o astfel de lucrare, mai ales că cusetoarele și țesetoarele noastre au o deo-

sebită aplicare a da frâu liber fantasiei lor în executarea lucrărilor lor.

Nu-i destul, că albumurile originale vor reclama cheltuieli de peste 3000 cor., ci o sumă îndoită să recere pentru tipărirea lor. De aceea ar fi fost de datorința unei societăți culturale românești mai mari, ca să iee asupra-și afacerea aceasta, deși sîntem convinși, că cu greu s'ar fi aflat persoane, cari cu atâta pricepere să jertfească timp și muncă.

În ce privește albumul artistic tipărit în colorii s'a luat de pildă cel edat de museul național-maghiar din Budapesta, tipărit la Tipografia universității de acolo la a. 1878. Din cele 40 de file ale acestui album 14 file cuprind mustre românești, cari de altfel se și cunosc numai decât dintre celelalte, distingîndu se prin frumuseța lor. Albumul nostru tipărit va cuprinde fiecare câte 25—30 cartoane (file) volante.

Vin să constat deja de acum, că albumul nostru tipărit în colorii, după prima foaie tipărită în atelierul firmei Iosif Drotleff, al cărui atelier poate concura cu cele mai bune din străinătate, va fi superior atât ca mustre cât și ca execuție celui edat de museul național maghiar din Budapesta.

Albumuri originale se vor face 4 pentru cusături și 4 pentru țesături. Albumul original are 45 centm lungime, 31 centm. lățime și e legat în marochin roșu decorat cu albastru și galben avînd titlul următor: „Album de cusături, brodați și țesături române din ținuturile Ungariei întocmit de reuniunea de agricultură din comitatul Sibiiului“ avînd 15 cartoane à 12 aperturi de câte 4 centm. de înalte, apoi 3 cartoane à 8 aperturi de câte 6 centm. de înalte, 4 cartoane à 4 aperturi fiecare de câte 15 centm înălțime, și 3 cartoane cu câte 2 aperturi de câte 31 centm. înălțime. Toate cusăturile și țesăturile au o lățime de câte 13 centm.

A fost timpul suprem să se pună la cale păstrarea splendorilor modele de cusături și țesături naționale. Nu numai că a început să se strice gustul pe alocurea; dar' avem întristătorul prilej de a le vedea chiar părăsite.

Astfel fiind cei ce au pornit lucrul acesta, în frunte cu vechiul nostru profesor Comșa, au săvîrșit o adevărată muncă națională, care va ocupa o pagină de onoare în istoria culturală a poporului român.

Ana Florea, învățătoare.

Dela „Asociațiune“.

— Declarațiune. —

Ni se cere publicarea următoarei declarații:

Avînd în vedere, oă iregularitățile constatate în serviciul de casă „Asoc.“ din anii din urmă, au devenit obiect de discuțiune publică în ziare, comitetul central oă să prevină neliniștirea opiniei publice prin o espunere exagerată și inexactă a faptului întemplat declară; oă deși s'au constatat mai multe iregularități în administrația fostului casar al „Asociațiunii“, aceasta nu a suferit nici cea mai mică daună.

Din gedința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura popor. rom.“ ținută în Sibiu la 5 Ianuarie 1903. Dr. Bou, notarul gedinței.

Cassa de ajutorare.

(Urmare.)

Membrii ordinari din grupa a doua.

Membrii ordinari din grupa a doua plătesc la săptămână taxa de membru de 11 bani, va să zică 5 coroane 72 bani la an. Pe jumătate de an se plătesc dară 2 coroane 86 bani.

Taxele nici aici nu se plătesc până la moarte, ci numai în restimp de 25 ani. Celce a plătit dela înscriere taxa regulat în decurs de 25 ani, ori-cât se trăiască, nu mai are să plătească nimica, și capătă toate la rând.

Să vedem acum, ce le asigură legea membrilor din grupa a doua:

1. Dacă devine neputincios de lucru, sau de a agonisi (de pildă îmbătrânește, se îmbolnăvește sau slăbește), dacă a fost zece ani membru regulat al cassei, capătă pe fiecare lună un ajutor de 5 coroane până la moarte.

Cel-ce a devenit neputincios înainte de zece ani de membru, și nu vrea, sau nu poate plăti taxa de membru până la anul al zecelea, nu pierde nici un ban. Cassa îi replătește toți bani plătiți până atunci.

2. Dacă membrul din grupa a doua ar muri, cassa plătește familiei lui o anumită sumă ca ajutor. Suma aceasta se schimbă după anii, câți a fost omul din pricină membrul cassei de ajutorare. Dacă membrul moare după cinci ani, familia lui capătă un ajutor de 100 coroane, dacă a fost membru 10 ani, capătă 125 coroane, dacă a fost 15 ani membrul cassei, capătă 135 coroane; iar dacă n'a avut familie, cassa trimite 50 coroane pentru cheltuieli de înmormântare.

Dacă însă membrul din grupa a doua ar muri înainte de ce ar fi fost membru cinci ani, cassa replătește familiei toți banii plătiți de membru în viața lui.

3. Când membrul împlinește vârsta de 65 ani, capătă o sumă de 50 coroane. Aceasta nu înseamnă, că e plătit și nu mai are nici un drept. Nici vorbă! Căci dacă devine neputincios, primește tot așa ajutorul de 5 coroane la lună; de moare, cassa se îngrijește așa de familia lui, precum s'a pus în punctul doi. Cu un cuvânt, cel-ce a primit suma de 50 coroane, nu și-a pierdut nici un drept și capătă toate ajutoarele prescrise de lege. Suma aceasta e un fel de dar numai.

4. Dacă membrul s'a tocmnit la ceva lucru, de pildă la secerat, dar' s'a îmbolnăvit și în urma boalei nu poate lucra, și chiar în urma acestei nefericiri nu și poate susține familia, direcția îi poate da un ajutor extraordinar de 300 coroane.

5. Dacă peste membru dă ceva năpastă (de pildă cade din car, se surpă pământul cu el, sau altceva), cassa de ajutoare îl vindecă gratuit, n'are să plătească nici doctor, nici leacuri; apoi dacă în urma nefericirii nu poate lucra mai bine de o săptămână, capătă pe fiecare zi un ajutor de o coroană, și de nu s'ar vindeca nici în vreme de 60 de zile dela data nefericirii și n'ar mai pute lucra, primește un ajutor de zece coroane la lună; și de ar muri în urma nenorocirii, cassa trimite familiei mortului un ajutor de 400 cor. Dacă însă n'ar avè familie, cassa trimite ca cheltuieli de înmormântare 100 coroane.

În grupa a doua a membrilor reguțați se pot înscrie cei-ce au trecut de 14 ani, dar' n'au trecut vârsta de 35 ani. Legea deocamdată dă însă voie, ca excepțional să se poată înscrie până la sfârșitul anului 1905 și cei-ce au împlinit vârsta de 35 ani, însă nu sunt încă de 50 ani. Facem atenți și acum pe cei-ce îi privește să nu trăgăneze și să nu amâne treaba cu înscrierea, pentru-că vremea fuge, sboară, și se vor hotări atunci la înscriere, când însă va fi târziu.

Cei-ce au împlinit vârsta de 35 ani când s'au înscris de membri la cassă, primesc ajutor, ca și cei-ce nu sunt încă de 35 ani, dar' cu deosebirea că cei trecuți peste vârsta de 35 ani capătă pensie nu după zece, ci după cincisprezece ani de membri; familia lor, rămasă după ei, primește ajutorul, care nu poate fi mai mare de o sută coroane, nu după cinci, ci după zece ani, iar' darul de 50 coroane îl capătă nu când sunt de 65 ani, ci când sunt de 70 ani. Dacă membrul moare mai înainte de ce ar fi avut dreptul la ajutor, cassa replătește banii plătiți în viața de dînsul.

Membrii din grupa a doua încă au să știe, că au dreptul de a și scoate mai multe libele de membru, odată chiar și zece și ea cine câte libele are, de atâtea ori își poate scoate ajutor. De pildă: dacă cineva și-a scos cinci libele și moare, familia lui primește un ajutor de 500 coroane și nu 100; cel-ce a plătit taxă după cinci libele, devenind neputincios, capătă 25 coroane ajutor la lună.

Mai e de știut, că fiecare membru are dreptul de a socoti mai mulți ani de membru

într'un an. De pildă: eu mă înscriu și de sunt sănătos ca mărul chiar, totuși mă tem, că peste zece ani nu biruesc așa ca acum lucrul; ca să am mai iute drept la ajutor, și de nu mai pot lucra, cassa să-mi vie într'ajutor: am să fac ce-mi prescrie legea cassei noastre de ajutorare. Mă duc la medicul comunal (dacă nu este, la cel cercual), mă las să mă viziteze (pentru-ce îi plătesc 2 coroane). După vizitare cer atestat despre sănătatea mea și merg cu el la primăria comunală. Îi spun, că am de gând să plătesc odată taxa după mai mulți ani. Antistia îți ia dorința la cunoștință și scrie direcției. Direcția apoi are să-ți scrie pe calea primăriei, cât ai să plătești, și ți trimite blancheta de plătit, care ai să o duci la postă, unde vei plăti și banii.

Dintr'aceste vedem, că deosebirea între membrii din grupa întâiu și a doua e mai numai atâtea, că membrii din grupa a doua plătesc cam jumătate din taxa celor din grupa întâiu, prin urmare nici ajutorul — afară de casurile nenorocirilor — nu poate fi mai mare decât numai pe jumătate pe cât e al celor din grupa întâiu, ceea-ce e și lucru natural. Alt-cum aceste două grupe sunt de o formă, și legea le-a făcut mai mult numai pentru-că dacă cineva n'ar pute plăti 20 bani la săptămână, apoi să se îngrijească cel puțin cu 11 bani de soarta lui și a familiei.

(Va urma.)

Adunarea generală

a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”
— în Bungard.

Deși sătean, urmăresc cu deosebit interes lucrările îndeplinite de așezămintele noastre, întemelte pentru luminarea poporului nostru. Între aceste așezăminte, să-mi-re erte constatarea, reuniunea agricolă sibiiană, după a mea părere, umblă pe căile cele mai potrivite. Ea face în modul cel mai înțelept diagnosa neajunsurilor noastre, și leacul aplicat, lucru firesc, fiind aplicat la timp și cu cunoștință de cauză, aduce cu o zi mai curând sau mai târziu, îmbunătățirea dorită. E mare treabă pentru noi sătenii să fim căutați la vetrele noastre și aci să fim descurcați în dăverile noastre și împreună cu cărmacii nostri să căutăm căile și mijloacele pen-

Lordul*) John.

Se zvonise prin ziare,
Că 'n Irlanda e 'ntr'un sat
Un bărbat grozav de tare.
Lordul Johnprinzând de veste
Cine e și de-unde este,
Pleacă repede călare
Să găsească pe bărbat.

Ca mulți lorzi de viță veche
Din întunecatul Nord,
Lordul John e 'ntr'o ureche:
Flueră pe drum și cântă.
Și e cel dintâiu la trântă,
Și-i voinic fără păreche
Și e cel mai tare lord.

A găsit la urmă satul,
Pe țeran el l-a găsit
Ocupat cu măturatul
Curtii. Și cu vorbe scurte
Intră Lordul John în curte
Și descăleacă de grabă
Fără a zice „bun venit”.

*) Grof englezesc.

Și-apoi gata de luptare:

„Tu ești Willy Spuker?” „Eu.”
„Spun că ești grozav de tare,
De ți-a mers cuvânt prin lume.
Eu din Londra vin anume,
Să ne punem la 'noercare.
Trântă deci cu tine vreau!”

Willy Spuker să crucește,
Și 'n orbite ochii i ard.
Leneș târnul și-l propteste;
Scuipă 'n palme și se 'ntinde
Și pe Lord de brâu îl prinde,
Sus odată-l răsucește
Și-l așvirle peste gard!

„O să stau acum cu tine
Să mă lupt? Mai vrei ceva?
Spune, ce mai vrei cu mine?”
Lordul John, privind cu jale
Și ținându-se de gale:
„Să-mi așvirli, te rog, creștine,
Și cel cal, să pot pleca!”

G. Coșbuc.

Crăciunul Țiganului.

Iarnă mare, ger și vânt,
Alb în cer și pe pământ.
Oamenii la cărcimă 'n sat
Imprejur s'au strîns la sfat
Și de ger în pinteni bat.
Doamne, bine-am petrecut
Cu cărnați și cu vin bun
Asta iarnă de Crăciun!
Dimineața-am început,
Ziua întreagă s'a trecut,
Ziua întreagă, noaptea toată
N'a încetat la vin să scoată.
Când era la ziuă 'n zori
Noi mâncasem de cinci-ori,
Când era la prânzul mare
Ne făcea din nou mâncare,
Când era la toaca în seară
Noi eram la masă eară:
Na cumetre, ține fine,
Ia păharul tot de bine.
Ziua întreagă s'a trecut
Cu mâncat și cu beut;

tru delăturarea relor multe și de multe soiuri, de cari suntem năpădiți.

E mare comitatul nostru, dar' pentru cărmăcii reuniunii agricole, cari ne au pe toți sub aripile lor, această estindere a comitatului dispare, căci ei nu cunosc obstacole neînvingibile, pe ei în pornirile lor bune nu-i împiedecă nici ploaie, nici ninsoare, nici criveț și nici depărtare. Astfel se explică căldura și dragostea, ce poporul le-o nutrește, de aici rezultatele folositoare și dăinuitoare ale lucrărilor lor.

Aceste știute, nu pot să nu relevez obștei noastre lucrările săvârșite de conducătorii reuniunii agricole, Duminecă la 28 Decembrie a., în comuna mea *Bungard*, unde s'a ținut a 14-a adunare generală, în care comitetul samă 'și-a dat de ceea-ce a săvârșit în 1901.

Din acest privilegiu au sosit în mijlocul nostru presidentul reuniunii dl *Dem. Comșa* și secretarul ei dl *Victor Tordășianu*, însoțiți de domnii *Ieronim Preda* și *Ioan Silaghi*, funcționari conșistoriali.

La adunare, spre lauda conșătenilor mei fie zis, au participat tot ce bun se găsește în Bungard, încât de tot încăpătarea sală a noiei noastre școale era ticsită.

După serviciul divin, la care au asistat și oaspeții noștri, anume la orele 11 p. m., presidentul *D. Comșa* prin un discurs rostit la înțelesul tuturor, deschide adunarea și dă cuvântul secretarului *V. Tordășianu*, care schițează lucrările săvârșite de comitet în 1901.

Din spusele dlui secretar am constatat, că comitetul în anul trecut s'a prezentat — neamintind de com. *Aciliu*, în care s'a ținut adunarea generală trecută — în 3 comune din 3 margini ale comitatului la întruniri agricole, anume în *Loman* din părțile Sebeșului săsesc, în *Sebeșul de jos* din părțile Avrighului și în *Tichindeal* din părțile Noerichului; într-o comună: *Ilimbav* (cerc. Noerich) la esposiția de vite; în comuna *Apoldul-român* (cerc. Mercurii) la plantare de pomi; în comuna *Săsciori* (cerc. S-Sebeș) la cursul de altoit pomi și în *Seliște*, din cercul cu același nume, la preparativele pentru întemeierea școalei economice practice.

Așadar' locuitorii din 7 comune au avut fericirea de-a primi reprezentanți de ai Reuniunii în mijlocul lor, la care mai adăugând numărul oaspeților dintr'alte comune, cari au ținut să asiste și ei la lucrările Reuniunii, afla-vom, că într'un singur an multe zeci de comune primesc sfaturi și învățături dela cărmăcii Reuniunii.

Ovișea de rasa curată »Pinzgau« s'a dăruit membrului *Ioan Cloaje* din Boița; 2 oi rasa »Frislandeză« au primit membrii *Ioan* și *Iacob Bui* din Apoldul-român; 33 mli pădureți (meri, peri, pruni, gutui, cireși, caise) s'au împărțit în 37 comune; între membrii din 34 comune s'au împărțit semințe de trifoiu, lușernă, napi și de cânepă italiană; 4 membri au fost dăruți cu găini soi »Playmouth-Rocks«; 10 tovărășii agricole și 10 însoțiri de credit s'au sistematizat în sistem Raiffeisen din tot atâtea localități au fost ocrotite de Reuniune; 4 comune s'au folosit în mod gratuit de mașina de sămănat și de grapa de mușchi a Reuniunii, ear' lucrările comitetului în unire cu zelul protopretor *P. Draghici* pentru întemeierea școalei practice economice din *Seliște* — vor fi răsplătite de binecuvântarea contemporanilor și a urmașilor noștri.

M'ași estinde prea departe amintind numai în treacăt multele și felurile lucrări săvârșite de Reuniune în 1901.

Raportul astfel schițat adunarea l'a luat la cunoștință, ear' în scopul censurării rațiocinilor pro 1901 a instituit o comisiune constătoare din membrii *Toma Ciora*, episcop, *Ioan Modran*, învățător, și *Ieronim Preda*, funcț. consist., care după cenzurare prin referentul *Preda* raportează, că rațiociniile s'au găsit în deplină regulă și propune, ear' adunarea votează absolutul pro 1901 și primește și proiectul de buget pro 1903.

La locul devenit vacant prin moartea bunului și înțeleptului econom *George Dordea*, se aclamează membru în comitetul central dl *Toma Ciora*, proprietar în Bungard, care pe baza cunoștințelor și înțelepciunii sale se numără între primii frunțași ai comunei, fiind și de peste 20 ani episcop al bisericii.

După toate acestea presidentul Reuniunii dl *D. Comșa* ține o conferință instructivă despre cultura pământului după comasare. E de notat, că făcându-se la noi comasarea și primindu-se numai a. tr. tablele de pământ, discursul dlui *Comșa* a fost cât se poate de binevenit și urmărit cu atențiunea cuvenită. Bungărzenii noștri siliți vor fi acum de nouele împrejurări create de comasare de a o rupe cu trecutul și a se gândi la o cultură mai rentabilă a pământului. Nici că se poate închipui, că în toată discuțiunea s'ar fi trecut cu vederea chestiunea capitală pentru Bungard: cultura orastaveșilor, acest articol de comerț atât de căutat în piața Sibiiului. Bungărzenii, odinioară vestiți cărăuși, lipsiți de acest izvor de câștig prin venirea drumului de fer, s'au pus din răspuseri pe cultura orastaveșilor, de care, lucru natural, nu se pot debarasa. Drept ce li s'a recomandat să se pună pe cultura timpurie a orastaveșilor, pe când ei au preț și abandonarea concurenței ce 'și-o fac unii altora în târguri și mai presus de toate aflarea mijloacelor, cari aplicate, acest ram de economie să se bucure și el de o rentabilitate mai mare.

Ne găsim pe la orele 4 d. a., va se zică bine pe înserate, când dl president mulțumind pentru buna primire și pașnică conlucrare, declară adunarea generală de încheiată. Paroahul nostru, veteranul *Teodor Neșea*, cu plete albe, dar' cu inimă tină, mulțumește oaspeților sosiți pentru onoarea dată Bungardului și asemănând pe reprezentanții Reuniunii agricole cu steana, ce s'a arătat Magilor dela răsărit spre a-i conduce la Mântuitorul lumii — le dorește ca multă vreme să strălucească și să povățuiască pe muncitorul român pe căile cele bune și folositoare.

La bogata masă, întinsă în casele harnicului învățător *Ioan Modran*, — veselitu-ne-am după-cum se cuvine după o oboseală de aproape o jumătate zi.

Znop.

Dar' și cum ne-am mai bătut!
Părta mări neica chica
Și jurai că nu-i nimica.
Nașul se ruga de finul
Și cumătrul de vecinul,
Însă toți tovărășele...
Se băteau în vâlmășle.
S'auzia numai suflat,
Câte un pumn mai îndesat,
Cum se bat la noi în sat.

* *

Oamenii așa vorbesc
Și de acestea povestesc;
Ear' Țiganul ne 'ntrebat
Hai și el colo la sfat:
D'apoi eu ce-am petrecut
Cu mâncat și cu beut!
Dela rătăcul vecin
Adusese tetea vin,
Ear' din sat dela Bălțați
Adusese și cărnați
Și vre-o zece găște fripte
Și plăcinte și învățite,
Și-am mâncat și-am tot mâncat

Pân' și peste cap ne-am dat!
Și era și Haimarila
Și cu Dediul din Rugine,
Hamarila în diblă zice,
Dediul în cobză hangu-i ține.
Și se începe hora neico,
Și din horă pe chindie
Ș'apoi s'erba și bătuta
Și apoi dă o 'n ciocărlie
Și sucește o și învârtește-o
Și 'mi-o adu și 'mi-o bate
Cu 'nvîrtite și strigate
De te scot din sănătate!
Ce mai chef și bucurie,
Ca la noi să nu mai fie!
'Și-am tot mers așa mereu
Pân' ni s'a făcut și rău;
Am mâncat și-am tot beut
Pân' și rău ni s'a făcut;
Am mâncat să pomenesc
Câte zile o să trăiesc!...
— Ați mâncat, un om vorbăște,
Ați mâncat voi 'și-ați beut
Dar' voi nu v'ați și bătut?

— Hei, Țiganul îi răspunde,
Noi bătut?... Așa! De unde!
Vezi la noi atâtea-i slut
Ca noi, vezi, nu ne-am bătut
Și ce gust am mai fi avut!
Ne băteam pân' ne-ar fi 'nohiz
Dară vezi c'a fost... în vis.

FELURIME.

Câștigul Domnitorilor. Căpeteniile statelor primesc o plată anuală sau listă civilă, a cărei sumă de multe ori nu este potrivită cu întinderea statului, peste care guvernează.

S'a făcut socoteala, că împăratul Rusiei primește pe fiecare minut 405 franci, împăratul Austriei 176 fr., regele Italiei 108 fr., împăratul Germaniei 83 fr., regele Angliei 76 fr., regele Spaniei 72 fr., regele Suediei 48 fr., regele Bavariei 40 fr., regele Saxoniei 24 fr., regele Belgiei 24 fr., al Danemarcei 18 fr., al Württembergului 16 fr., pres. republ. franceze 9 fr., regele României 8 fr., al Greciei 8 fr., al Sârbiei 8 fr., președintele Statelor Unite 2 franci.

PARTEA ECONOMICĂ

Tovărășii ocazionale.

Pentru primăvara apropiată, se prevede a fi lipsă de bucate și îndeosebi lipsă de cucuruz.

Această lipsă s'ar putea para sau cel puțin micșora prin alocuirea de *tovărășii ocazionali*. Scopul acestor *tovărășii* ar fi ca la timp potrivit și folosind conjuncturile favorabile ale pieței de bucate — să se cumpere bucate în mare și apoi să se împartă între micii agricultori cu prețuri cinstite, parând prin aceasta esecul speculației necinstite și susținând prin concurența cinstită *realitatea* prețurilor.

Folosirea acestor fel de *tovărășii* — o spunem cu deosebită satisfacție — au fost înțelese de mulți bărbați cu trageră de inimă și din multe părți ni s'au cerut lămuriri asupra *tovărășiiilor* ocazionale. În special mulți sunt nedumeriți asupra *caracterului* acestor *tovărășii* și prin urmare asupra faptului, dacă acele trebuesc înregistrate sau nu.

Oa să răspundem acestor întrebări și nedumeriri, vom schița după cei mai buni tălculitori ai legii comerciale ungare următoarele date despre *tovărășiiile ocazionale*:

Legea comercială ungară (art. de lege XXXVII. din 1875) fixează patru feluri de societăți comerciale și anume: societăți colective (deschise), societăți comandite, societăți pe acții și însoțiri.

Tovărășiiile ocazionale nu sunt cuprinse în nici una din aceste patru clase. Dat fiind însă, că tovarășii ocazionali sunt foarte dese în viața practică, nici legea comercială ungară nu s'a putut subtrage dela îndatorirea de a lua dispoziții referitoare și la acest soi de în-tovărășiri

Aceste dispoziții sunt cuprinse în §-ul 62 a. l. c. care glăsuiește astfel:

„*Tovărășiiile (societățile) întemeiate pe câștig sau pierdere comună, având de scop purtarea unei sau a mai multor afaceri comerciale speciale (tovărășiiile ocazionale) nu sunt supuse dispozițiilor legii de față asupra societăților comerciale.*

„La *tovărășiiile* aceste, întru cât prin contract nu s'a stipulat altfel, toți tovarășii sunt obligați a contribui la întreprinderea comună în proporție egală, ear' câștigul sau paguba, lipsind alte învoiri, se împarte după capete.

„Din afaceri, pe care le încheie un tovarăș cu a treia persoană, cel dintâiu este singur îndreptățit și obligat față de a treia persoană. Dacă însă tovarășul a pășit în numele și la însărcinarea celorlalți tovarășii sau dacă afacerea au încheiat-o toți tovarășii împreună sau prin un înputernicit comun atunci fiecare tovarăș este solidar îndreptățit și obligat față de a treia persoană.

„După terminarea afacerii comune tovarășul, care a purtat afacerea este dator să deie celorlalți socoteală. Acelaș este obligat a efectui și liquidarea.

Din textul acestui paragraf rezultă următoarele:

Tovărășii ocazionale se numesc și sunt acele însoțiri, cari se înființează pe câștig sau pierdere comună, pentru purtarea unei sau mai multor afaceri comerciale. Momentele principale ale acestor fel de însoțiri sunt următoarele:

a) comunitatea câștigului sau a pierderii, fără de care nici *tovărășii* private nu pot exista.

b) ca scopul *tovărășiei* să fie purtarea de *afaceri comerciale* prin ceea ce *tovărășia* se privește ca *societate comercială*. E absolut indiferent dacă *tovărășia* se ocupă cu afaceri comerciale din natura lor (obiective) sau cu astfel de afaceri, cari numai prin modul lor de purtare sunt afaceri comerciale (subiective)

Dacă afacerile *tovărășiei* sunt afaceri comerciale *subiective*, numai atunci se privește *tovărășia* ca *societate comercială* când între tovarășii este și un *neguțător*. Din contră când afacerile *tovărășiei* sunt obiective (când acele prin natura lor sunt afaceri comerciale fără considerare dacă se poartă *profesional* și de un comerciant) *tovărășia*, chiar și când ar fi alcătuită numai din tovarășii *necomercianți*, se privește ca *societate comercială*.

(Referitor la afirmația aceasta din urmă notăm exemplul următor: Mai mulți agricultori se întovărășesc să cumpere bucate cu scopul să le vândă mai departe. Afacerea e comercială din natura ei — prin urmare și *tovărășia* e *societate comercială* și dacă toți tovarășii sunt agricultori și nici unul nu e comerciant).

c) Al treilea moment principal al *tovărășiiilor ocazionale* este, ca acele să fie de ocazie, să fie alcătuite pentru un scop apropiat și vădit. Tocmai prin aceasta se deosebesc de societățile comerciale regulate, cari operează profesional și în totdeauna — pe când *tovărășiiile ocazionale* își propun lucrarea pe un sezon, la o singură ocazie bine venită. Scopul lor e tragerăa unei singure afaceri sau a mai multor afaceri, ce stau în strinsă legătură, cari la început sunt bine hotărâte.

Îndată ce agendele, afacerile contemperate nu sunt *dela început bine hotărâte* — *tovărășia* nu mai este de ocazie, ci este *societate comercială* propriu zisă.

„De afaceri comerciale se consideră:

1. Cumpărarea sau procurarea de mărfuri sau alte obiecte *mobile* cu scopul de a le vinde earăși sau în natură sau semifabricate sau fabricate. 2) angajarea de a lăsa obiectele amintite în p. l., pe care cel-ce se angajează le procură spre scopul acesta. 3) Cumpărarea sau procurarea în alt mod de efecte de stat, acții ori alte obiecte comerciale, menite pentru comerțu chiar și atunci când procurarea nu se întâmplă cu scop de a se vinde mai departe. 4) primirea de asigurări. 5) angajarea de a transporta călători sau bunuri pe mare și împrumutarea de bani pe lângă amanetarea corăbiei.

De afaceri comerciale se consideră apoi și următoarele afaceri — dacă se poartă în mod profesional:

Angajarea de a preluora pt. alții lucruri mobile — dacă această prelucrare trece peste sfera industriei mici, apoi afacerile, de bancher, zarafie, comisiune, expedițiune, cărăușie, magazine publice, editură, mijlocirea de afaceri comerciale etc:

Relațiile de drept în cadrul unei *tovărășii ocazionale* diferă foarte mult de acele ale societăților comerciale propriu zise, căci pe când soc. com. sunt *persoane juridice* (sau persoană morală, cum se numesc în România), pe atunci *tovărășiiile ocazionale* nu formează persoană juridică, care să figureze în circulația bunurilor independente de persoanele cari o alcătuiesc, ca o unitate juridică sub propriu nume sau firmă. De aici urmează, că *tovărășiiile ocazionale nu trebuie să fie înregistrate la tribunal* — de oare-ce la aceste nu firma, nu *tovărășia* ca atare, ci tovarășii înșiși sunt îndreptățiți și obligați imediat și direct.

Organizația internă a *tovărășiiilor ocazionale* se poate fixa după plac în contractul de *tovărășie*. Contractul acesta nu e legat absolut de nici o formalitate, ba nu se cere nici atât, ca acela să fie în scris; poate să fie contractul și numai verbal.

Îndeosebi contractul are să cuprindă dispoziții referitoare la relația participării (d. e. o parte cât să fie de mare; unul sau altul dintre tovarășii câte părți sau cum să fie plătite cotele etc.) la modul de conducere (prin designarea unui pres. controlor, casier, notar etc.), și împărțirea profitului sau a pierderii. Întru-cât contractul n'ar dispune despre aceste participarea tovarășiiilor se înțelege egală în drepturi și datorințe și celelalte afaceri s'ar rezolva conform uzanțelor comerciale sau conform dreptului civil.

Raporturile *tovărășiei* față de-a treia persoană (față cu cei ce nu sunt în *tovărășie*, cu publicul mare) și dispozițiile referitoare la încetarea *tovărășiei* sunt lămurit expuse în aliniatele ultime ale textului din §. 62 al legii com. reprodus de noi mai sus.

Cu aceste credem că am dat toate lămuririle necesare referitoare la *tovărășiiile ocazionale*. Din toate cele de până aci rezultă, că *tovărășiiile*, pe care voim să le alcătuim pe câte un an sau doi pentru procurarea și apoi vinderea de bucate se privesc ca *societăți comerciale*, dar' nu sunt supuse dispozițiilor legii com. referitoare la societățile comerciale propriu zise și apoi *tovărășiiile ocazionale nu trebuiesc înregistrate la tribunal*.

Vasile C. Osvadă.

Curățirea seminței de trifoiu.

Mai înainte de asta cu câțiva ani, nu prea întrebau nici neguțătorii, nici cumpărătorii, dacă sēmēnta de trifoiu e bine curățită de *aurelie*, ci o cumpărau fără multă controlă, numai să fi fost cât mai frumoasă la vedere. Astăzi însă sunt mai cu băgare de seamă atât neguțătorii, cât și cumpărătorii, pentru-că s'au cam păcălit, atât unii, cât și alții.

„*Aurelia* este un fel de parazit, care crește prin trifoiu și pe unde se încuibază odată într-o măsură mai mare, pe acolo îl face de pierdere cu deșivire în timpul cel mai scurt. De aceea economii de rînd mai numesc parazitul și *șila trifoiului*. Sēmēnta *»aurelei«* are multă asemănare cu a trifoiului, din care cauză nici nu o poată cunoaște fiecare.

Fiindcă parazitul susnumit a făcut în timpul din urmă multă stricăciune cultivatorilor de trifoiu, în cele din urmă s'a văzut silit chiar și guvernul, ca să controleze mai de aproape sămânțele de trifoiu puse în vânzare. Astfel prin art. de lege XII. de 1894 §. 51 și XLVI. din 1895 se urmăresc și pedepsesc aspru acei neguțatori și economi, cari pun în vânzare sămânță necurățită bine de »aurelie«. De aceea în înțelesul legilor de mai sus, sămânța pusă în vânzare trebuie să fie eseminată de o stațiune de controlă de ale statului, după care controlare prin gura sacului se trage o sfoară, ear' capătul aceleia se plumbează.

Măsura aceasta luată din partea statului e de mare însemnătate pentru cultivatorii de trifoiu, cari până acum trebuiau să cumpere tot felul de sămânță necontrolată, ba une-ori chiar și amestecată și cu năsip mai fin, bine ales și cernut.

Neguțatorii de sămânțe sunt astăzi foarte băgători de seamă la sămânță ce o cumpără, de o parte ca să nu poată fi urmăriti și pedepsiți din partea statului, de altă parte pentru-ca să nu-și compromită nici firmele lor, pentru-că economii, cari cumpără odată asemenea sămânță, pe viitor de sigur, că se vor feri de a cumpăra dela același neguțator. De aceea astăzi și neguțatorii mai vestiți fac o adevărată goană, ca să poată cumpăra și ei sămânță naturală cât se poate mai curată de gozuri.

Mai înainte atât neguțatorii de pe la noi, cât și cei din străinătate cumpărau sămânța de trifoiu de pe la cultivatori, așa brută sau naturală. După aceea se apucau și ei o alegeau ei cu ajutorul unor anumite triure, după-cum le plăcea. Astăzi însă și față de sămânță brută cultivatorul trebuie să stea bun, că de pildă într'un chilogram nu sunt mai multe ca 10 grăunțe de »aurelie«.

În urma măsurilor luate în timpul din urmă atât din partea guvernului, cât și din partea neguțatorilor de sămânțe, apoi în urma diferitelor triere aflate în timpul din urmă pentru curățirea semințelor de trifoiu, se poate zice că astăzi nu mai poate apărea pe piața sămânță, care să nu fie pe deplin curățită de gozuri. Dacă totuși mai sunt economi, cari seamăna asemenea sămânță necurățită, apoi aceia sunt chiar ei înșiși de vină, fiindcă o cumpără astfel mai cu seamă de pe la unii cultivatori, cari n'au mijloacele de lipsă pentru a o pute alege cum se cade.

Urmarea necontrolării semințelor de trifoiu începe a-și aduce fructele sale stricăcioase, de oare-ce s'a constatat acum pe mai multe locuri câmpuri întregi molipsite cu aurelia, așa că economii, cari sunt mai rău atinși de acea nenorocire, strigă în gura mare oficiilor de controlă comitatense, ca să aplice fără amânare dispozițiunile art. de lege XII. din 1894 §. 51, prin care »fiecare proprietar este obligat, ca după ivirea »aureliei« în trifoiștile sale, să ia măsurile de lipsă pentru stărpirea ei grabnică pe întreg teritoriul proprietății sale«.

— Mai deunăzi m'am întâlnit cu un prieten din comitatul Sibiului, care asemenea mi-se plânse, că »aurelia« îi nimicește trifoiștile. — »Să fi fost al

naibii ăla, care a născocit mai întâiu și sămânatul trifoiului, că mi-am umplut o grădină de mare preț și plină de pomi tineri cu »rile«. — »Să nu fi cumpărat sămânță necontrolată de pe la necunoscuți, ci din bolte, de cea plumbită«, i-am răspuns eu, dându-i cu prilejul acela apoi și câteva povețe cu privire la stărpirea aceleia, apoi mai apostrofându-l în glumă cu proverbul: »Scumpul perde, leneșul aleargă«.

În adevăr, că economii, cari samănă astfel de sămânțe își fac daună în două privințe: deoparte adună nutreț puțin, de altă parte își molipsesc întreaga lor cultură cu acel parazit, care după-ce se incubează odată pe loc, anevoie să mai poate stărpi.

Curățirea aureliei și a altor gozuri din sămânța de trifoiu se face în mai multe feluri. Economii mai de rind aleg sămânța numai în niște ciururi simple de mână, proprietarii mai mari o aleg în triurele lui Thalmayer, cari au o țesătură de 22 fire de sîrmă pe centimetrul cubic și se poate curăți câte un hectolitru pe oară, ear' neguțatorii mai mari de sămânțe mai aleg sămânța de trifoiu și cu ajutorul unor anumite mașini mai perfecționate.

Sunt unii neguțatori mai mari de sămânțe, cari cumpără sămânța de trifoiu numai așa brută de pe la economi și apoi o trimit la anumite institute de curățit, cari apoi pe lângă o anumită taxă li-o examinează și curăță, dându-le totodată și certificatul de lipsă pentru a o pute vinde în neguțătorie.

Cu cât o sămânță de trifoiu e mai bine dezvoltată și mai mare în grăunț, cu atât se poate alege mai ușor și mai bine, și din contră: cu cât aceea e mai măruntă, cu atât cade mai multă ca goz sub ciur, întocmai ca și la grăunțele de b. cate. De aceea cumpărătorii sunt cu mare băgare de seamă la aceasta împrejurare.

Încercările mai nouă făcute cu privire la curățirea semințelor de trifoiu au dat următoarele rezultate: 1) 692 chilograme sămânță naturală de prima calitate, au dat 676 chlgr. sămânță aleasă sau 97.68%, 2) 200 chlgr. au dat 187 chlgr. sau 91.60%, 3) 71 chlgr. au dat 65 chlgr. sau 91.54%, 4) 364 chlgr. au dat 318 chlgr. sau 85.98%. Din cifrele acestea se poate vedea, că cu cât sămânța e mai bună, cu atât cade mai puțină sub ciur și cu atâta apoi și procentele de pierdere sunt mai mici.

Curățirea semințelor de trifoiu se impune în timpul de astăzi cu atâta mai vîrtos, cu cât de-odată cu importul sămânței de trifoiu american s'a împămîntenit, ca și filoxera din vii, »aurelia americană« (cuscuta racemosa), al cărei grăunț e mai mare ca al celei dela noi și prin urmare e cu mult mai greu de ales.

Economi nostri, cari se ocupă cu cultura trifoiului, vor lucra deci tare înțelepțește, dacă vor fi cât se poate de băgători de seamă la sămânța de trifoiu, pe care voesc să o samene, de oare-ce după cum s'a putut vedea din cele espuse și aci se adevărește proverbul bine cunoscut: »Ce sament, aceea răsare«.

Ioan Georgescu.

SFATURI.

Leac contra reumatismului. Dl V. N. din Letca suferea de reumatism și ajunsese să umble în cărji. După-ce nu i-au folosit nimic medicinile încercate, a urmat sfatul unei babe, cari i-au recomandat să-și infăgure picioarele suferinde cu straiu de broască, așa rece și ud, cum îl scoți din baltă. Seara înainte de culcare și le infăgura și așa dormia toată noaptea. Făcînd lucrul acesta de vre-o 4—5 ori s'a vindecat.

Pentru a usca cismele ude fără a-și pierde forma, le umplem cu ovės uscat și le punem la o parte. Să îngrijim numai, ca ovėsul să nu umple numai turecii (carimbii) cismei, ci și partea de jos pe deplin. După 1—2 zile cismele vor fi uscate fără a-și fi pierdut forma. Ovėsul are proprietatea de a suge toată umezeala și prin aceasta se umflă împedcînd ca pielea să se strîngă. Ovėsul acesta îl putem folosi de repetite ori, dacă după întrebuințare îl uscăm într'un săculeț de pânză și îl păstrăm apoi la un loc uscat.

Cum se vindecă de degerătură. Cine nu cunoaște durerea, când te lovește degerătura la mîni, picioare, ori la urechi? Ca să te tîmăduiești este bine a încălzi partea lovită de degerătură în toată ziua cam un sfert de oră în zămă de cetină de brad. Zăma o faci, dacă ferbi cam timp de un oră cetină de brad în apă. Zăma se poate folosi mai multe zile. Ea vindecă bine și fără cheltuială.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

— Prima cale ferată electrică mai lungă din Ungaria va fi cea dintre Arad și Vile-Aradului, în lungime de 63 klm. Ea trece prin 18 comune, cărora le va da și putere și luminat electric.

Expoziție internațională în Atena. La 25 Martie 1903 se va deschide la Atena o mare expoziție internațională de produse agricole și industriale, la care vor espune, afară de producătorii greci și foarte mulți producători străini și în special din țările balcanice.

Comisar al expoziției pentru România a fost numit dl D. C. Butculescu, mare pricepător în organizarea de expoziții.

Emigrarea la America. După-cum se comunică din New-York, în pătrarul al treilea al anului abia trecut a intrat în Statele-Unite din America-de-nord 154.559 străini, dintre cari 145.101 din Europa. Din Austro-Ungaria singură au fost 30.478 (19.234 bărbați și 11.244 femei).

Comerciu estern al Bulgariei a fost din 1 Ian. — 31 Oct. 1902 la import de 15 mil. 900.000 tone (1 tonă = 1000 klg.), la export de 56½ tone. Din Austro-Ungaria s'au importat 4 mil. 300.000 tone, ear' exportul în monarhia noastră a fost de 1 mil. 650.000.

CRONICĂ.

Crăciunul în Sibiu. La sărbătoarea Nașterii Domnului au pontificat în biserică din suburbiul Iosefin Inalt Prea Sfinția Sa, metropolitul Ioan, asistat de mulți preoți din centru. După terminarea serviciului divin, Inaltul arhipăstor a ținut, ca totdeauna, un cuvânt plin de sfaturi înțelepte pentru creștini.

Dl Ioan Costin, fost redactor la „Foaia Poporului”, pe urmă funcționar de ferme în România, a fost numit din partea Venerabilului Consistor Arhiepiscopescan din Blaj, paroh în Cristur, protopopiatul Dêrghei.

Contribuire la „Fondul George Barițiu”. Întru amintirea regretatului lor frate respect. cumnat *Constantin Popp sen*, cofetar în Sibiu, dl Teodor Spuderea și soția Sofia născ. Popp din Brașov au depus la „Fondul G. Barițiu” suma de 10 cor.

Medic cercual. La Cacova, lângă Oravița, a fost ales medic cercual dl Dr. Octavian Cotoșiu, din Sătmăr.

Alegere de preot în Țințari. „G. Trans.” scrie: În ziua de 22 Decembrie st. v. s'a făcut alegerea de preot în comuna Țințari. Erau trei candidați: Aron Meșianu, inv. în Zărnești, David Pop, inv. și diacon în Tilișca. Alegerea a condus-o părintele Dr. V. Saftu, comisar protopopesc. Din cele 328 voturi exprimate dl Meșianu a intrunit 210 voturi, d-nul Pop 118 voturi. În urma acestui rezultat s'a declarat ales d-nul Aron Meșianu.

Numire în justiție. Maiestatea Sa a numit pe judecătorul dela tabla r. (Curtea de apel) din Timișoara, Toma Dogariu, judecător supra numărării la Curia r. (Curtea de Casație).

Deșteptarea Șvabilor. Ziarul „Landbote” din Timișoara publică scrisoarea unui țeran șvab din Temes-Gyarmata, din care dăm următoarele: „În timpul din urmă se manifestă tendința din partea inspectorului școlar, de a îndemna oamenii să-și părăsească școala confesională și de a înființa în locul ei școala de stat. Și la noi s'au făcut asemenea încercări, dar' convocându-se adunare populară, s'a enunțat cu unanimitate, că *nu ne trebuie școală de stat*. În acea adunare s'a zis: „Noi ne-am cumințit din pășunile comunelor vecine, cari azi regretă din suflet, că 'gi-au dăruit școalele”. Amintiții fericitori ai poporului — zice mai departe corespondentul din „Landbote” — au plecat ca ploști din comuna noastră și credem, că nu vor mai ave îndrăzneală a se întoarce așa curând.

Alegere sângeroasă. În comuna Nagy-Kér era să se facă în 27 Dec. n. alegerea de primar. Două partide puternice se luptau pentru candidatul lor. Erau 2 candidați: Adam Lanciuc și George Gavrila. Pe când era să se înceapă votarea, cortajul de frunte al lui Lanciuc, Nicolae Barcian, cu o ploacă de rachiu în mână s'a dus la partidul contrar și imbiindu-i cu rachiu, a prins de braț 2 oameni și a voit să-i ducă în partidul lui Lanciuc. Atunci oamenii lui Gavrila l-au bătut strânic. Văzând parșanii lui aceasta, au atacat partidul lui Gavrila și bătaia a devenit generală. Barcian într'aceea murise în bătaie și moartea lui a mărit și mai mult furia amicilor sei. Bătaia a decurs cu furie așa de mare, că s'au ales foarte mulți cu răni grave. În fine au venit gen-

darmii și au restabilit ordinea. Deja 10 bătăuși au fost arestați. Alegerea s'a aminat.

Crăciun vesel în Brad. Românii din Brad au Crăciun vesel. Zilele acestea s'a terminat pertractarea lăsemântului fericitului Teodor Pop din Baia-de-Orie și gimnasiul nostru de acolo a intrat ca erede testamentar în proprietatea celei mai mari părți din averea rămasă după Teodor Pop. Administrația gimnasiului a luat în zilele acestea în primire suma de bani rămasă gimnasiului.

Ioan Orth trăește. Se telegrafiază din Geneva, că arhiducele Leopold Ferdinand, fiind intervievat de corespondentul ziarului „Zeit”, a declarat, că arhiducele Ioan Orth, cel ce se lăpădase de toate drepturile de arhiduce, ca să se facă simplu cetățean, e încă în viață dimpreună cu soția lui. Arhiducele Petru l-ar fi văzut pe bordul yachtului arhiducelui Ludovic Salvator, fratele lui, în anul trecut la Cannes. Se zice că Ioan Orth ar trăi cu fratele seu Ludovic Salvator în insulele Baleare (Spania) și ar scoate regulat dobânzile celor patru milioane de floreni, pe cari le-a depus la o bancă din Zürich înainte de a pleca la America pe corabia Santa-Margareta.

Un locotenent viteaz și un „măgar bătrân”. E o istorie adevărată, întâmplată nu de mult la Viena. Un locotenent și un domn bătrân steteau în tramcarul electric. La o mișcare mai tare a tramcarului, bătrânul își perde echilibrul și-l calcă pe locotenent pe picior. „Pardon”, zice bătrânul. „Ești un măgar bătrân”, îi răspunde locotenentul. Și acum se întâmplă ceva deosebit: bătrânul îi rade o palmă, încât cel călcat a văzut tot stele, dar' nu de aur. Dă se-și scoată sabia, atunci sar ceilalți călători și l'opresc. Ajungând lucrul la poliție, bătrânul arată, că e — general în pensie. Locotenentul s'a rugat de iertare și a plecat plouat. După-cum aflăm, el s'a împușcat de rușine.

Fapta unei nebune. În Lorenzdorf (Bănat) o nebună a săvârșit o faptă îngrozitoare. Fiind-că nu făcea nimărui nici un rău, ea umbla liberă pe stradă. Nu de mult înduplecând doi copii să vină la ea în casă. Când observă mama unuia dintre ei, că băiatul, deși seară, nu-i mai vine acasă, pleacă după el și auzi, că e la nebuna. Când intră în casa acesteia, îi îngheță sângele în vine. Amândoi băieții zăceau cu pânțele sparte pe o masă, ear' nebuna, cu o oală plină de sânge în mână, spolia păreții cu sânge. La strigătul nenorocitei mame aleargă vecinii într'acolo. Nebuna le spuse, că are poruncă dela D-zeu, să ungă păreții cu sânge de copii nevinovați. Ea a fost dusă în casa nebunilor.

Trei copii înecați. Se scrie din Oradea: Țeranul Ioan Negruț din comuna Borzik se ducea zilele trecute cu căruța la Kepestanya. În căruța era el cu nevasta și trei copii. Pe drum se spăriară caii și luându-și vânt se repeziră de-adreptul spre păreul Gyepes. Păreul era umflat de topirea zăpezii. Negruț și-a putut scăpa nevasta și pe sine, dar' cei trei copii s'au înecat în apă.

Mâncători de oameni. Din Noua Guinea (Australia) se vestește, că doi co-mercianți de aur europeni au fost prinși de indigeni, torturați cumplit și la urmă mâncați.

Din serile de Crăciun ale reginei României. O foale germană publică un prea frumos articol al Carmen Sylvei, regina poetă a României, în care povestește într-o formă mișcătoare serile de Crăciun din trecutul vieții sale de principesă și de regină a României.

„La cel dintâiu Crăciun — spune Carmen Sylva — Prințul Carol a plâns gândindu-se la mama sa depărtată și la scumpii sei morți. Carmen Sylva a aprins luminările unui mic pom de Crăciun, punând sub el un leagăn mic. Al doilea Crăciun ne-a fost amărit de crise ministeriale, însă ne-am mângâiat în urmă. Volam atunci să plecăm. La al patrulea Crăciun am revăzut patria cu copila mea adorată și de toți iubită. A urmat apoi un Crăciun trist fără pom. Am scris cinci poezii în vreme ce bărbatul meu lucra. Eram mahnită de teribila siguranță, că n'o să mai am alți copii. Am revăzut în urmă pomul de Crăciun din patrie. La reîntoarcerea mea în România am luat parte emoționată la Crăciunul nepoților mei. Acum când sunt în vîrstă aproape de 60 de ani, liniștea și pacea au intrat în sufletul meu. Mă gândesc numai la alții; aceasta e bucuria mea.”

Carmen Sylva descrie apoi frumoasa și simpatica personalitate a Regelui Carol.

Carmen Sylva sfîrșește cu un avânt poetic zicînd:

„Aștept cu speranță și mulțumire ultimul meu Crăciun. Nu înțeleg cum se poate găsi, că viața e prea scurtă.”

Influența, boala, care de mulți ani apare pe la noi, bîntue în orașul Fiume, unde s'au îmbolnăvit peste o mie de oameni. Din norocire până acum nu se arată cu urmări rele.

Honvezi contra „Imnului popular”. Din Novisad se anunță, că oficerii de acolo, precum și cei din Petruvarodin și Kamenitz au aranjat o petrecere colegială în seara anului nou într'un hotel, la care au participat și familiile oficerilor. După concert, generalul Wawra, comandantul garnizoanei din Petruvarodin a ținut un toast pentru Maiestatea Sa. După toast muzica regimentului de infanterie 70 a cântat „Gott erhalte”. Atunci câțiva oficeri al batalionului de *honvezi* din Neoplanta au început să vorbească în ciudă cu glas înalt și au întors spatele generalului și muzicii, vrînd astfel se demonstreze contra imnului casei imperiale și regale.

Grijiți de copii. În casa medicului Dr. Gross din Kétyi erau într-o seară mai mulți oaspeți, între cari și 4 copii. Acestora le-au pus de mîncare într-o odaie separată. Servitoarea a fost așa de cuminte, că a pus pe masa lor o lampă aprinsă și i-a lăsat singuri. Când își petreceau cei mari mei bine, aud strigăte din odaia copiilor. Alergînd acolo, află cei patru copii în flăcări. Unul trăsese de pînzătura de pe masă, lampa se răsturnă și petroleul aprins îi învăli în flăcări. Cele două mame voiră să-și scape copii, dar' și hainele de pe ele se aprinseră. Cu mare greu înăbușiră flăcările. Dar' copii au murit în cursul nopții, ceilalți sînt răniți rău.

Îmbirea de soț. Despre regele Italiei, Victor Em. III., se povestește o istorie frumoasă de când cu nașterea fiicei lui a doua. El era pe o corabie, când i-se vesti, că nevasta lui are să nască în curînd și are mari suferințe. Îndată îndreptă corabia înspre țerm. Valurile mării erau însă așa de mari, încât nu se putu apropia de țermuri. Fără să se socotească mult, sări în apă și înotă la uscat. Dacă n'ar fi făcut așa, n'ar fi putut ajunge la timp lângă patul suferințelor nevastei sale.

Pactul, adică învoiala între Austria și Ungaria, s'a încheiat tocmai în pressara de Anul Nou cel nemțesc. De mulți ani s'au tot sfătuit cele două guverne, până abia le-a succedat în sfârșit, ca ele să se înțeleagă. Guvernele vor mai aștepta acum o luptă grea în parlamente, unde opozițiile nu le vor prea ușura încheierea definitivă a pactului.

„Fatal”. In comisiunea financiară a dietei s'a pertractat budgetul școalelor. Deputatul opozițional Barabas s'a plâns contra limbii germane. Ministrul Wlassics i'a răspuns, că limba germană trebuie să se învețe. In răspunsul lui a amintit și de experiențele făcute, când a vizitat gimnaziile românești și săsești din Ardeal. El a zis între altele, că e fatal, că tinerimea, după ce iasă din școli, în multe orașe nu mai aude vorbindu-se ungurește, de aceea uită limba maghiară.

Dar' la sate, unde nici nu mai vede Maghiar?

Mare nenorocire s'a întâmplat în comuna Farkasd. Mai mulți băieți de școală se jucau pe gheață. Părinții i-au lăsat în pace, căci pe râul Vág se formase o gheață așa de tare, încât și cete mari de oameni treceau râul pe gheață. Într'un loc însă niște muncitori tăiaseră gheața, dar' în locul ei imediat se formase gheață proaspătă. Și chiar acest loc l-au ales copiii. Oam 10—15 băieți erau pe gheață, când deodată aceasta s'a rupt și 9 copii au căzut în apă și s'au înecat. Ceilalți cuprinși de groază s'u fugit în sat și au spus cazul părinților, cari au alergat nebuni de desperare la locul nefericirii, dar' n'au putut mântui pe nici unul dintre copiii căzuți în apă. Toți se înecaseră. După o muncă mare și oboseală au aflat sub gheață cadavrele alor 6 copii; pe ceilalți trei nu i-au mai găsit nici vii, nici morți.

Săracii din Constantinopol. Populațiunea săracă din Constantinopol nu duce așa mare lipsă de hrană, cum se întâmplă în celelalte orașe mari din Europa. În Constantinopol sunt numeroase ospătării pentru săraci; aproape fiecare moschee are o asemenea ospătărie, unde mănâncă în toate zilele, fără plată, aproape 25000 de oameni, cari primesc porția lor de pilaf, (carne de berbec cu urez) — și pâine. Se știe, că Turcii sunt renumiți prin faptele lor milostive. Sgârbenia, care este rădăcina tuturor viciilor, n'a putut să găsească teren de creștere în inima Turcului. Milostenia pentru el este lege. — În ziua judecării a zis prorocul lor Mohamed: «o să atîrnăm de gâtul sgârbeniilor toate lucrurile, pe cari ei le-au refuzat cerșitorilor». Numărul săracilor la Constantinopol este foarte mare, cari fac regulat ocolul unor anumite familii. Ei se duc prin casele oamenilor și mănâncă la o masă cu servitoarele și sclavele. Un Turc, care gonește dela poartă pe un sărac, el însuși e un sărac. În acest caz, el refuză, nu ca Europeanul, ci cu cuvintele: «Alah versin» adică «să dea Dumnezeu!».

În Constantinopol s'au construit frumoase case pentru adăpostul și întreținerea săracilor. Ele însă au rămas goale, căci săracii acolo fac bun comerț sub aerul liber, având intrare în toate părțile.

Cel care face mai multe pomeni decât toți este însuși Sultanul, care împarte regulat aproape în fiecare lună bani, haine și mâncare la săraci. De multe-ori însă acești bani intră în punga Pașalelor.

Nebun din cauza norocului. Un locuitor din Buenos-Ayres (America-de-sud) câștigase la o loterie de stat mai multe milioane. Norocul l-au înebunit, căci după-ace afluase despre câștig a plecat la biserică, unde a început să împuște asupra preotului. De abia a putut fi legat și dus la casa nebunilor.

Spargere și furt la o percepție. La percepția din Careli-mari în noaptea de 29 spre 30 Decembrie niște hoți au spart cassa de fer și au furat din banii de contribuție suma de 186.000 cor.

Catastrofă îngrozitoare. În America a fost săptămâna trecută o ciocnire de trenuri îngrozitoare. Ciocnirea a avut loc Vinerea trecută la ceasurile 10 și 15 m., la stația Wanstead, între orașele London și Sarnia (Canada) produsă de un tren expres cu un tren de marfă. Trenul expres avea 300 de pasageri, mai multe femei și copii, cari erau în voiajuri de Crăciun. Trenul mergea cu o viteză de 50 mile englezești pe ceas, când s'a produs ciocnirea. Ambele locomotive au fost sfărâmate, ear' vagoanele strivite pline cu morți și muribunzi. Lămpile s'au stins, ear' teama a fost îngrozitoare. Termometrul arăta 10 grade sub zero. Pasagerii cari dormeau au fost făcuți bucăți, ear' zeci de alți fără speranță de scăpare au fost stâlciți și au înebunit. Tăndările de vagoane au luat foc și atunci răniții și nerăniții au fost prada flăcărilor. Măsurile pentru scăpare s'au luat numai decât, chiar copii și oamenii cu picioarele sfărâmate dădeau ajutor, ear' femeile cărau apă. Flăcările au fost în fine stinse prin zăpadă. Multe din victime erau desbrăcate și au trebuit ceasuri întregi să stea în zăpadă. Din Londra a venit un extra-tren, care a adus doctor și doctori. Stația Wanstead a fost transformată în morgă de spital. Aceasta îngrozitoare ciocnire de trenuri n'a fost lipsită de o scenă, care încornează o nenorocire. O biată mamă până în ultimul moment al vieții se ruga, ca să fie scăpat copilul ei. Micul copil a fost scos de prin sfărâmaturi și se speră să scape cu viață. Multe femei au murit, cântând Domnului imnuri de laudă!

Din America. Americanii, spăriați de străinii cei mulți, cari vin la ei, au început să fie cât se poate de asprii față de emigranți la intrarea lor în America. Într-o singură săptămână au oprit comiserul din Ellis Island, unde coboară din corabie, 1200 de emigranți. Pe cei opriți îi înfundă în niște guri mari, unde zac grămădiți ca vitele. Mulți dintre emigranți nici nu știu, cum să se poarte când ajung în America. Dacă au destul bani, ca să poată ajunge până în Cleveland sau alt oraș, îi prepune comisarul, că ar fi angajați cu contract; dacă au prea puțini bani, zice, că sunt cerșitori și eară nu-i lasă.

În New-York este o reuniune ungurească întemeiată pentru ajutorarea celor emigrați. Din raportul anual al acestei reuniuni se vede, că în anul trecut i-au fost trimiși la asilul susținut pe spesele ei 3265 de emigranți fără mijloace. Afară de aceea au primit 11.581 persoane cuartir gratuit peste noapte și 26048 au căpăiat mâncare la ameză. Reuniunea aceasta a mijlocit la 2522 persoane muncă și pâine.

Pentru Americanii noștri. O ceată de Români din Canton-Ohio a întemeiat, după-cum am scris deja, o reuniune de muncitori după felul celor americane. Acestora le-am tipărit în limba română regulamentul, pe care li-l vom trimite în curând. Cei doritori de-a-și face și ei asemenea reuniuni să se adreseze dlui Iosif Velcelean, president, Canton-Ohio, E. 9 Street nr. 1010, de unde îl vor primi pe lângă o sumă mică.

Tîrgul de vite din Sibiu nu se va ține nici acum. Aceasta e adevărată lovitură pentru țăranii noștri și e cu atât mai nedreaptă, că de când s'au arătat primele îmbolnăviri a trecut atîta timp, încât morbul ar fi putut înceta, dacă s'ar fi îngrijit cei chemați mai bine. În Sibiu s'a dus o comisiune la vice-comitele, ca să-l roage să vadă cât mai curînd de deschiderea tîrgurilor de vite.

Invitare la producțiunea teatrală a școlarilor din Șoimuș, ce se va ține Mercuri în 7 Ianuarie 1903 la 6 ore p. m. în sala școlii gr. cat. din Șoimuș. Programul se compune din «Răsplata păcătoșului», piesă de Crăciun în 3 acte, prelucrată după A. Oppil de Ioan Băciu, și «Coroana Moldovei», vodevil într'un act, de V. Alexandri. Decorurile teatrale: cortina, culise, tablouri sînt zugrăvite de Ioan Băciu, preot și donat școlii gr. cat. Prefurile, locul I, 40 bani, locul II, 20 bani, pentru feciori și fete 10 bani. Începutul la 6 ore p. m. precis. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea pruncilor școlari cu recuizite de învățămînt.

Oferile marinimoase se vor culca pe calea ziaristică.

Tîrg în Vaida-Recea. Tîrgul de vite din comuna Vaida-Recea se va ține la tot casul Duminică și Luni adică în 18 și 19 Ian., st. n. a. c.

Foc în Sibiu. În noaptea de Crăciun a ars în strada Șevii un șopru de lemne. Paguba nu e mare.

Vînătoare de pisici. În Varșovia (Polonia rusească) e rău de pisici. Doi comisionari ai unei prăvălii de piei din Lipca au venit acolo și au înștiințat, că de fiscare blană de pisică plătesc 24—30 capeici. La vestea aceasta s'a pornit o goană fără milă contra biștelor mățe. Varșovia va fi acuzi fără pisici, dar' cu atât mai mulți șoareci, ear' doamnele își vor blănuși hainele cu pielea biștelor răposate.

Un ochi scos de un cocoș. Nevasta unui funcționar din Suceava (Bucovina) prinsese o găină, ca să o ducă în casă. Înainte de a ajunge la ușa, s'a pomenit cu cocoșul în cap, care așa a lovit-o de rău cu ciocul în ochi, încât i-s'a scurs.

Încreștinarea Jidanilor. În Budapesta a trecut Ovreul Glanzmann la creștinism, avînd nădejde, că va fi numit funcționar la o reuniune creștinească. El n'a fost numit și așa a trecut eară la legea jidovească. În felul acesta lucră mulți, cari se fac creștini.

Mizerie. În comitatele Bereg, Ung, Maramureș și Ugocea amenințate cu foamete, a început conscrierea celor îndreptățiți la ajutor și împărțirea celor 5000 măști de cucuruz date de ministru încă se va sfîrși până în 15 l. c. n. Cucuruzul acesta se dă celor necăjiți sau ca împrumut fără interese sau gratuit de tot.

O mizerie tot așa de mare, ca în comitatele amintite mai sus, domnește și în unele comune din Sătmăr. Din Sănlău se scrie, că locuitorii acestei comune vreau să plece cu grămada la America.

Cocoana vulpe. Ni-se scrie din Șoimuș: Astăzi prima Ianuarie 1903 o vulpe a fost atât de îndrăzneată, de ziua mare pe la amiază a intrat în podul casei lui Urșu Grigore de aici, care dănd de veste a chemat pe un pușcaș, care a pușcat-o tocmai când mîncă la cărnați.

Pentru preoții din dieceza Lugojului. Ministrul de culte a trimis la episcopia gr.-cat. din Lugoj 38.148 cor. ajutor pentru 126 preoți, cari au venit slabe.

Hymen D-ra Victoria Joandrea și dl Timotei Popovici și-au sărbătorit Sămbătă în 28 Decembrie v. 1902 la 4 ore d. a. în biserică gr.-or. rom. din Sibiu, suburbiul-Iosefin.

— Dl Rudolf Cucu, un fruntaș din burghezimea Oraviței, s'a logodit cu d-șoara Roza Străin, din Bozovici.

Un spânzurat, care trăește. Cetiitorii noștri își mai aduc poate aminte de căpitanul bulgar Boiceff, care omorise pe o Unguroaică Ana Șimon. Aceasta se dusesse să-și facă norocul în Sofia, dar' a fost ucisă de căpitan, cu care trăia în nelegiuire. El a fost condamnat la furci și gazetele au scris, că a fost și spânzurat. Acum se știe, că el trăește, fiindcă l-ar fi scăpat principele Ferdinand, care ținea mult la el. El s'ar afla chiar în Budapesta.

La colecta făcută între Români, aflați în America, pentru cumpărarea unui clopot la biserică nou edificată în comuna Hașfalău, tractul Sighișoarei, prin Vasile Coman și Ioan Savu, au contribuit următorii:

Din Hașfalău: V. Coman, V. Coman Henteș, I. Coman, I. Savu, N. Coman, M. Morariu, I. Coman, V. Morariu, M. Poneiu, I. Poneiu, P. Tișcă, I. Larga, M. Drăgiciu, G. Todoran, N. Felegean, G. Boreau, Z. Boiu, I. Boian, câte 7 cor.; G. Morariu 12 cor.; I. Pălușan 4 cor. 50 bani; V. Nilca 7 cor.; Gergely János 5 cor.; Boldizsár József, Nagy Mihai, câte 2 cor. 50 bani; Nagy Mihai, Ferencz Mózes, câte 1 cor.; Matei Ziga 50 bani; Nagy Mózes 2 cor. 50 bani; Nagy Elek 1 cor. 24 bani; Nemet Albert 50 bani; Maria Nicolau Coman 2 cor. 48 bani

Din Elisabetopol: N. Șoneu, Maria Șoneu, Ana Șoneu, I. Șoneu, câte 1 cor. 24 bani; N. Șoneu, Maria Șoneu, câte 2 cor. 50 bani; I. Șoneu 1 cor. 24 b.; St. Șoneu 2 cor. 50 bani; Nonie Șoneu, Nonie Vințelâr, P. Tentea, V. Turo, I. Brândușă, Saveta Brândușă, Nonie Brândușă, Elena Brândușă, R. Bălgărăzan, Paraschiva Bălgărăzan, V. Bălgărăzan, câte 1 cor. 24 bani; Vasile Elena Bălgărăzan, 2 cor. 48 bani; T. Sighișorean, Nonie Pușcaș, T. Stoica, Elena Pușcaș, I. Demeter, Maria Demeter, N. Strejan, I. Brașovean, Maria Brașovean, câte 1 cor. 24 bani; Doja Péter, 1 cor.; Stefan Turo, V. Pușcașiu, P. Moldovan, Safta Moldovan, Maria Pușcașiu, N. Crișan, câte 1 cor. 24 bani; Ana Crișan, Ana Demeter, câte 1 cor.; G. Bozor, 5 cor.; Nonie Pușcariu, Elena Pușcaș, Șoroci Sándor, câte 74 bani. (Va urma).

Deslegarea gâciturii

din nr. 52 al „F. Pop.”

au făcut-o până la încheierea acestui număr următorii cetitori: S. Coman, Roșia; D. Vicaș, Hususeu, R. Ribariu, Temes-Ságh; N. Binciciu, p. Pancota; I. Vasilescu, Valea-Bolvașnița; P. Bolchiș, O-Lapos; C. Corbu, Szász-Hermány; N. Moldovan, Sighișoara; M. Flișter, Sârpatak; D. Hadan și T. Stoian, Soborșin; Vasile Belcu, Vagova, P. Miștariu, Anina; V. Pop, Alsó-Dotrehem; Ougu, Tiovanul-mare; Lucreția Rusu,

Majer; N. Olariu, Bogșă-montană; P. Pinteș, Paloș; D. Baciș, Zoltan; G. Bona, Călnic; I. Maxim, Sămbăta-inf.; D. Săcărea, Sebeșul-super.; G. T. Gușă, Sebeșul-său.; G. Burlea, Barsan; T. Bănciu, Baneghi, P. Jucu și I. Catina, Iladia; Z. Andreiș, Alibunar; P. Popa, Soceni; I. Andreș, Vagova; T. Marțian, Cristior; I. Petrașcu, Viena; T. Bistrișan, Uioara; I. Bell, Cufola; I. Legrand, Roșia-m.; I. Pădădan, Micălaș; F. Moise, Zam; N. Stoica, Șura mare; Adam Sella, Ozora; Ioan Pruniș, Ciclova; P. Zestram, Clopodia; N. Muntean, Berliște; I. Popovici, Silha; I. Bogdan, Oravița-rom.; M. Crăciun, Temes-Ságh; Maria Vermeșanu, Folea; G. Cojan, Sibiu; P. Lobonț, Ujfalău-ung.; C. Fogaraș, Lugoj; I. Crisovean, Alba-Iulia; P. Bugariu, Checia rom.; Sofroniu S., Brad; P. Teodorovici, Soborșin; P. Murgu, Iladia; I. Bălan, Rafna; G. Muntean, Oricău; S. Moncea, Dârgea; P. Tănchea, Hitiaș; Raveca Lungu, Șintireag; G. T. Istrate, Nepos; V. Goleși, Moșnița; P. Drăgan, Făget; I. Imbăruș, Sibiu; N. Breaz, Laz; I. Comușă, Tăgăd-Sanțo; I. Holerga, Măgărei; I. Iovan, Pesac; I. Rațiu, Siremt; T. Roșu, Sebeșul-său, Elena Ștefănescu, Sibiu; G. Monasterian, Aghireș; mai mulți în Coșteiu (Timiș); M. Popovici, Mediaș; P. Trailovici, Viena; I. Cristea, Netuș; A. Gălnar, Vingard; N. Stăngu, Băile-Herculane; G. Axente Arpataș; I. Dojan, Oena; V. Moga, Apoldulmare; N. Vas, Arpașul-inf.; P. Comșă Porumbacul-sup.; N. Teslovesan, Toplița; D. Sava, Potoș; I. Laurențiu, Șarmășulmare; I. German, Aciliu; I. Bacociu, Dej; S. Ștefan, Jibou; V. Morariu, Doboca; G. Irimieș, Cluj; Victoria Tâmpănariu, Săliște; O. Meret, Bod; V. Bota, C. S. Mărtin; N. Răchitan, Săsciori; D. și Maria Răduci, Vingard; N. Zămonită, M. Ilia; G. Simțion, Sibiu; S. Rusan, Brașov; V. Roșean, Betlean; V. Price, Veleheriu; G. Belea; Șomfalău; Elena Muntean, Sibiu; T. Onișor, Blaj; V. Suciu, Gherla.

Deslegarea e: **Dr. Rațiu a fost un Român mare.**

La sortire a eșit numele: Lucreția Rusu, Majer, p. u. 0 Radna. Rugăm deci pe dl I. Pop, inv. să trimită cartea promisă la adresa de sus.

„Călimdarul Poporului”

Al optsprezecelea an din „Călimdarul Poporului” e gata să pornească de nou pe drumul către casa țeranilor, meseriașilor, comercianților și inteligenților noștri. Precum în fiecare an, așa și acum „Tipografia” s'a străduit să pună în mâna oamenilor noștri un călimdar tot mai frumos, tot mai bogat și tot mai instructiv, care să fie adevărat o carte păstrată cu drag pentru mai mult timp nu numai pentru un an, cum s'ar pără după firea călimdarului.

După obicinuita parte calendaristică, apoi postă și telegraf, competențe, urmează un capitol lung despre bisericile și școlile noastre, reuniunile de meseriași, de binefacere, de femei, de agricultură, însoțiri de negoț, bănci, cuprinzând date bogate și nouă, după schimbările, ce s'au întâmplat din anul trecut până acum.

Partea literară e introdusă prin „Credeul Românului”. Urmează numai decât o frumoasă și înduioșătoare biografie, presărată cu poezii, a nemuritorului Avram Iancu. Ea e scrisă de vestitul profesor din Iași Moldovei, dl Grigore C. Buțureanu, care atâta căldură a pus în descrierea vieții eroului nostru, încât din nou s'a adevărit, că Românii, fie la Murăș, fie la Tisa, fie la Dundre, fie la Prut, una simțesc. În fruntea biografiei se află chipul lui Iancu, așa cum nu s'a mai publicat până acum nicăieri. Sub icoană e iscalitura proprie a lui Iancu.

Urmează o dragălașă poezie de I. Șerbănescu, apoi o glumă și după ea biografia episcopului Mihail Pavel în frunte cu portretul lui, făcut eardă anume la Viena pentru „Călimdarul Poporului”. O frumoasă rugăciune în versuri de Elena din Ardeal premerge unei povești de M. Eminescu, după care e icoana mormântului lui Bănuțiu. O anecdotă „Copiii Țiganului” de Teodor Speranță, veselnicul scriitor al nostru, apoi o jalnică istorisire din viața țeranilor de poetul A. Vlăduța, urmată de o glumă, premerge portretul regretatului poet bănățean Victor Vlad Delamarina și o poezie glumească a lui, „Papricașu nașului”. Urmează o nouă poveste, apoi portretul tinărului rege al Spaniei. Dl I. Georgescu a scris un articol foarte instructiv despre negoțul cu ouă. O poezie frumoasă „Codrule, Măria-Ta...”, o snoavă „Ovreiul la raiu”, și apoi urmează „Răvașul nostru”, aceasta gazetă anuală, care pe 23 de pagini resumează tot ce s'a întâmplat de interes în istoria poporului român și în lumea largă în curs de un an. Răvașul e presărat cu șapte icoane, portrete de-aie generalilor buri, doamna Krüger, Roosevelt, Abduraman, Abibula ș. a.

După răvaș se continuă articolu, din anul trecut „Bucătăria țeranului” scris de d-na învățătoare Ana Florea. Și continuarea această e plină de sfaturi bune, de aceea va și fi primită cu aceeași bucurie, cu care au primit toate foile și toți cetitorii partea primă din anul trecut.

Poesii populare, sfaturi și glume încheie partea literară, căreia îi urmează târgurile.

Notă. Călimdarul costă și anul acesta, cu toată bogăția lui, numai 46 bani (23 cr.) cu porto cu tot. Pentru încunjurarea spesslor cu porto se recomandă, ca să și-l procure mai mulți deodată.

Trimiterea cu ramburs vine prea scumpă, de aceea îl expedăm numai trimițându-se banii înainte. 10 esopl. comandate de-odată, se trimit cu porto plătit de „Tip.”

Din cauza lipsei de spațiu **Posta redacțiunii și administrațiunii se amină pe nrul viitor.**

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni Iosif Marschall.

Cumpărați-vă Călindar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin
călindar românesc

Călindarul Poporului

pe 1903

a apărut și se află de vânzare cu prețul de
40 bani (20 cr.) și porto 6 bani (3 cr.)

Se poate procura dela librăria „Tipo-
grafiei”, societate pe acții în Sibiu,
strada Poplăcii nr. 15 și la alte librării
din țară.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluițu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite
tablouri în casa fiecărui Român.

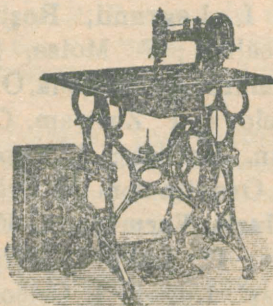
Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

3 1—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seide & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sînt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la ocerere gratis și franco.

Descrierea Ardealului.

Cine voeste să cunoască frumoasa țară a *Ardealului*, și cu deosebire *Munții-
Apuseni*, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume

Țeara-Noastră,

*descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi
Zarandul și Munții-Apuseni,*

Cu 9 ilustrațiuni și o geată.

Descrierile sînt facute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și
cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zărelile noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem
despre Transilvania în limba română.

„*Liga română*”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din
mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei
trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea
amabilă pe care e merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Fabrică de casse.

Subscrișul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

2 1—26

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăceli-mare Nr. 8.